

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimecres 23 de Juny de 1897

Núm. 3.298

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Pias.
En provincias trimestre.	3'50
Extranger y Ultramar.	7
Anúncis, a preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Juaquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicuin.

Centro vitícola del Vallés

Arboricultors, Viticultors y Propietaris en general

Destrucció completa de tots los Insectes paràsits ó vegetals que perturban lo bon desenrotllo de las Vinyas y Arbres fruyters.

SULFURAL.--Patent Joan Jarrijou.

Destrucció radical del Oldium, Black-Rot, Antracnosis, Piral, Altisa en las vinyas y la Oruga, Negrilla, Cuchs, Polls etc. en los fruyters.

EXIT SEGUR Y GARANTIT.

Demánense los Prospectes que s'envian gratis, á

◆ **VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS** ◆

DIRECCIÓ GENERAL

Ponent 61

SUB-DIRECCIÓ

Mar 46

BARCELONA VALENCIA

CASA FUNDADA EN 1860

Representant en la provincia de Tarragona: **DON PERE FABREGAS**.--Tarragona.

SE RETRATA

TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y 'LS LABORABLES A PE-TICIO.

NOVAS FOTOGRAFIAS EN CO-LORS.

OPERA tots

LOS DIUMENGES.

Passeig de Mata, 12,

REUS

dias de despalg tots los festius

SECCIÓ DOCTRINAL

«Lo catalanisme»

Baix aquest títol, nostre benivolgut company de causa y en la premsa, En Lluís Duráu y Ventosa, ha publicat en la important revista de Madrid *La Administración* que dirigeixen los senyors Silvels, Sanchez Guerra, Azcárate y Costa, una extensa monografia, que es un acabat estudi de nostra doctrina.

Digne de notar com un senyal afalagador es que, si avans las publicacions científicas de Madrid prescindian en absolut de tractar de nostras ideas, sia per ignorancia ó per mala fé, ó per abduas cosas á la vegada, avuy en cambi donan mostrás d'interessarse pera donar lloch en sas páginas á escrits que tractin del moviment regionalista, com ho manifesta la publicació del treball que 'ns ocupem en *La Administración*, y l'comensament en *La España Moderna* d'una sèrie d'articles sobre «La propaganda regional en Espanya» deguts á la ploma de D. Pau Alzola.

Respectes molt fàcils de comprendre 'ns impedirán exposar cap mena de judici sobre l'esmentat treball, limitantnos á donar un extracte del mateix.

Comensa, nostre amich, recordant, que l'moviment intel·lectual de nostres dias se caracteriza per la tendencia del esperit á tributar un major respecte, que en la primera meytat del present sigle, á lo real, á lo que existeix ab profundas arrels en la vida, á las condicions

naturals é históricas d'aquesta, en tot lo que al régime social se refereix. Sense que l'ideal hagi perdut aquella llegítima importancia que en la vida de las societats humanes ha tingut y tindrà sempre's troba una reacció contra 'ls artificis y ficcions dels sistemas socials y polítichs d'altres dias.

Aquesta nova direcció de la ciencia, que deixa sentir sas consecuencias de visible manera en lo dret civil y penal no ha pogut deixar de trascendir al polítich; aquesta nova tendencia es precisament la que obliga á regoneixer lo valor científich del regionalisme; y la que 'ls fa mostrarse en los moments presents com aspiració instintiva de totas las nacions y com á protesta contra 'ls Estats organitzats á impulsos d'una abstracció filosófica ó per la imposició d'un altre poble poderós que ha sacrificat los elements que constituheixen la individualitat moral é histórica de sa existencia.

Se condol, seguidament, de que l'regionalisme es menos conegut de lo que mereixeria serho; explica 'ls equivocats conceptes que alguns han format del mateix; y diu que l'regionalisme deu considerarse com una aspiració enérgica y generosament manifestada, baix diferents noms, en tots los paissos d'Europa de constitució política ficticia, y que representa la protesta dels pobles que senten vida propia y tenen conciencia de la mateixa, contra las organitzacions artificials de molts Estats que, ó han desconegut la existencia peculiar dels diferents pobles de que's forman, ó han prescindit deliberadament dels elements vitals d'ells pera ferlos viure comprimint sas expansions naturals y l'exponenti desenrotllament de sos elements d'activitat social.

Considerant lo regionalisme com doctrina ó moviment de caràcter polítich general, parteix de la distinció, acceptada per tots los publicistas, entre las duas ideas de Nació y d'Estat; los mateixos autors que, al deduir consecuencias llógicas del principis que assentán, contonen lo sentit d'abduas ideas, no deixan d'afirmar que Nació y Estat son dos conceptes distints; y Krausse, Mammiani, Manzini, Stuart Mill, Bluntskli, Cogordan, Burgess, Funk Brentano, Maci, Pierantoni, Azcárate, Santamaría de Paredes, Posada y altres que fora inútil citar, al sostenir opinions més ó menys acceptables respecte de lo que son Nació y Estat, afirman la necessitat de no confondre abdos conceptes y donan lo de la Nació en lo sentit d'esser una entitat natural é histórica, mentres que l'Estat es la societat en un sol de sos aspectes, ó al menys principalment en lo jurídic, que ordena l'conjunt dels organismes d'ella en la llibertat del seu desenrotllament.

«Pera comprendre l'fonament del regionalisme, es

suficient la afirmació de que la distinció establerta, fonamenta en la naturalesa de las cosas, de manera que no ofereix novetat ayal distinció; puig evident en lo terror de la ciencia del dret, en l'ordre general de las ideas ha inspirat la famosa teoria de las nacionalitats, que potser exposá per primera vegada Madame de Stael en 1810 en la seva obra *De l'Allemagne*, quan digué que cada Estat s'ha de compondre d'una sola nació penetrada del sentiment de sa unitat, y una per la llengua, los usos y las costum; y que en los temps presents, proclamada per eminents homes polítichs; ha servit de principi director á la política internacional y de títol de llegítimitat á ocupacions de territoris que tenian distinta soberania. No obstant, avuy lo principi de las nacionalitats, que, en lo que té de fonamental, conserva son valor científich, presenta major importancia com principi d'organización interior dels Estats que com principi de dret internacional; y en aquell sentit, que ho es perennal de justicia, l'invoca l'regionalisme. De que no es equivocada la idea, ni illógica la aspiració, ne donan perfecte testimoni 'ls il·lustrats escriptors que han investigat lo concepte de Nació.»

«Més, al partir lo regionalisme de la distinció entre la Nació y l'Estat, no's contón ab los autors que no encertan á comprendre la primera sense l'segon. Pera alguns d'ells, que posan en contradicció ab sos sistemes los principis en que 'ls fonamentan, una Nació no es ayal sino gaudeix de la vida política independent, errada contra la que protesta la ciencia ab sas doctrinas més modernes, y que l'regionalisme rebutja ab energia. Una Nació no deixa de serho perque sos drets no sian respectats; perque, imponente á la justicia la forsa, 's desconeix la personalitat política d'aquella; perque, impossibilitantse la seva constitució en Estat, careixi dels medis de manifestar sa personalitat. Si la Nació es la societat completa, natural é historia, sa existencia no pot dependir d'un fet accidental, com es lo regoneixement del lloch que ocupi entre 'ls paissos lliures per medi de sa erecció en Estat. Grecia era Nació avans d'assolir sa independencia de Turquia, de constituirse en Regne y ésser reconeguda com Estat per Europa; Irlanda es Nació encara que lluyi per lo reconeixement dels seus drets, y aixís ho sostingué Gladstone ab lo conegut principi *Preland a nation*, en que basa l'*home rule* que aspiran los nacionalistas irlandesos. Los polachs, com diuhen Sorel y Funck y Brentano, constituheixen una Nació encare que hagin deixat d'existir com Estat. Y 'ls que suposan que Fransa, Italia, Bélgica, Holanda, Dinamarca, son nacions perque gaudeixen d'independencia política, tenen poch clara la idea de lo que es una Nació, si crehen que deixarian de serho al dia següent d'una guerra en que la potencia vencedora se las anexionés.»

Lo cert en lo terror científich es que las ideas d'Estat y Nació's completan, puig l'Estat ha d'esser nacional al organitzar-se com ayal la societat pera cumplir sos fins, y sols será perfecte quan lo seu régime descansi en los elements que diversifican cada Nació de las demés. Un autor que ha exercit molta influencia durant llarch temps entre 'ls que conreuban la ciencia del dret á Espanya, Krausse, referma lo que dihem al sostenir que cada poble te dret á ésser Estat. «Sols lo poble—diu—que posseheix caràcter nacional y coneix clarament son fi históric encerte á comprendre las condicions permanents y las tranzitorias, pero actuals, de sa vida, y sap trobar los medis llegítims y oportuns pera cumplirlas; la forma d'Estat que li convé, los poders que en representació del tot denhen donarli efectivitat. Los demés pobles—afegeix—obrant en dret, com societats coordinadas en la societat humana, denhen regonixer y ajudar la constitució lliure y política de cada poble.» Aquesta idea ha sigut acollida ab més ó menos favor, no sols per los deixebles de Krausse, sino per varis escriptors afins de sa escola; si be ab manifesta contradicció, alguns á Espanya han deduhit d'ella la necessitat del Estat Ibèrich per la supesada existencia d'una nacionalitat ibèrica dintre

de la que s troban Espanya y Portugal: pero prescindint d aixó y del controvertible valor de la teoria general de Krausser, no cab negar que avuy la idea dels Estats nacionals ha entrat a formar part del fons comú de la ciencia, y que molts que la rebutjan en la practica, en teoria la acceptan. Inútil es dir, coneixent lo criteri de la escola historica, que coincideix ab aquella idea la afirmació de dita escola, de que l Estat deu ésser nacional com lo dret, perque organismes vius de la societat un y altre no son més que manifestació de la nacionalitat de cada poble. La opinió de Savigny es, segons sas propias paraulas, la de que, no solzament lo dret es la expressió del esperit comú de la nació, sino que l Estat dona ccs a la unitat nacional y deu son origen a una forsa interna de la Nació, que l produheix com produheix lo dret donantli carácter nacional.»

«La idea avuy més generalisada respecte de la naturalesa del Estat lo consibeix com a conjunt d organismes en que l Poder se manifesta y obra pera endressar y aplicar las forsas de la societat a la realisació de son fi general é historich; y si aixó es aixís, ayals organismes han d ésser nacionals, puig sols en aquest cas poden aplicarse fácil y naturalment ditas forsas a aquell fi; de lo contrari, serian forsas extranyas que aplicar al fi propi d una societat distinta d altra per sos elements constitutius. Per aixó diu un autor modern, actualment molt en boga, Novicow, que l Estat es un conjunt d institucions al servey d una nacionalitat: que baix lo punt de vista de la sociologia, un Estat compost de varias nacionalitats es tan monstruos com ho seria pera la fisiologia un animal ab dos caps.»

«Qualsevulga que sia l punt de vista baix lo que s consideri al Estat, no pot ésser separat, pera la realisació de son fi, de la idea de Nació. Com personalitat del ordre internacional es la Nació mateixa; considerat en sa vida interior, es la nacionalitat representada per un conjunt d organismes. D aquí que tot Estat comprensiu de varias nacionalitats degui constituhirse reconeixentlas totas, idea que ja indicá Stuart Mill al parlar de la necessitat de constituhir los Estats baix la base de las varietats nacionals que explicá clarament Freeman al dir que, quan en un país existeixen diferencias de rassa y de llenguatje ab carácter serio ó ab verdader arrelament, acusan la existencia de diversitats nacionals que exigeixen govern distint, y que exagerantho ó no, acceptan y desenrotllan quants consideran com organismes vivents a la societat en general, y especialment a la nació, que es la societat politica superior.»

Passa després a estudiar los caràcters que determinan la existencia d una nació, trobant que son, lo territori, la unitat de rassa, l idioma, la cultura, la religió, l art, los interessos materials, la historia, etc. «La verdadera nacionalitat se determina per lo conjunt d aquets elements, resumits en lo sentiment nacional. Abont apareixen varis d ells, los que caracterisan a un poble y l distingeixen de tots los demés, y al mateix temps en la conciencia popular se sent una afirmació mes instintiva que reflexiva, ó si s vol, en la totalitat dels membres d una societat, s hi nodreix un sentiment que fa regoneixer quelcóm de comú en tots ells, allí hi ha una nació. Y l sentiment nacional crea, ó al menys caracteriza totas las manifestacions de la vida d aqueixa nació. Lo que podriam anomenar l anima de la mateixa es transparenta en l exterior per mitj dels elements, llengua, historia, literatura, dret, etc.; y aixó es lo que ha produhit sovint confusió, aixó es lo que ha fet atribuhir importancia esclusiva a ayals elements en la vida de las nacions.»

«Arabe: ningú s atrevirá a afirmar que avuy sian nacionals tots los Estats d Enropa, que en tots s hagi realisat la perfecta combinació de nacionalitat y Estat de que parlan alguns autors moderns. Segons Novicow, en efecte, pot succehir que una nacionalitat apareixi dividida en varis Estats, com en un temps Grecia, Italia y Alemania; que un Estat se compongui de varias nacionalitats, que es lo cas, segons dit autor, més detestable y més absurd, y, no obstant, lo més frequent en Enropa, puig Russia oprimeix a Polonia, Alemania a una altra part de Polonia y a Asia y Lorena, Inglaterra a Irlanda, etc.; que una nacionalitat estiga unida a un ó varis pobles formant un sol Estat; y, finalment, que una nacionalitat estiga reunida en un sol Estat, combinació que Mr. Veron, seguint las ideas de Navicow, considera la més perfecta de totes perque assegura l máxim de rapidesa en la circulació de las cosas, de las ideas y dels homes.»

«Pochs son los Estats d Enropa que s trobin en aquest cas. La major part d ells contenen diferents nacionalitats, ó al menys una sola ab parts ó frágments d altra ó altrás; casi cap Estat es verdaderament nacio-

nal en lo sentit d apareixer en la realitat com la nació mateixa en un de sos aspectes, de lo que han nascut las variadas reivindicacions regionals que representan la lluyta de la conciencia popular contra una organizació defectuosa dels Estats pera sa vida política.»

Deduhit aixís per una manera evident lo fonament científich del regionalisme catalá demostra, després, que Catalunya constitueix una verdadera nacionalitat que posseheix los principals elements constitutius d una nació. En efecte te territori propi; y encara que no tots los limits naturals, en lo sentit material en que alguna de las falsas teorías sobre la nacionalitat ho ha exigít, es indubtable que l catalá ha viscut y encare viu en territori determinat, ab lo que s ha compenetrat historícamet.

Si l idioma es altre dels elements més importants y que millor caracteriza una nacionalitat, tampoch cap negar la existencia de la catalana. Catalunya te llengua propia, llengua tan antiga com cualsevulga de las novo-llatinas, llengua que assoli tota la brillor a que podia aspirar en l Edat Mitjana; llengua que arribá a servir d idioma diplomátich en los Estats més adelantats d Enropa; y llengua que al ferla novament objeete de coureu literari en aquest sigle ha produhit una literatura exuberant de vitalitat.

Lo mateix pot dirse dels que neguin la existencia no ja d un dret positiu, consuetudinari ó escrit, particular de Catalunya, sino d un esperit jurídic catalá y d un sistema d institucions fundament inspiradas en dit esperit. Los fermos obstacles que han trobat los que intentaren la unificació del dret espanyol demostran no sols la existencia, sino l arrelament d un dret propi de Catalunya. Aquest está inspirat en un esperit jurídic de tal vigor y de tanta identitat, que ab ell ha viscut y s ha identificat lo poble, y a son impuls ó baix sa influencia s ha format la fesomia de las generacions, una darrera d altra, a Catalunya.

Altre dels elements constitutius de la nacionalitat es la historia. Puig be: la de Catalunya es gloriosissima y comensa com propia quant, al desapareixer la dominació romana en Espanya, deixa Catalunya de constituhir la provincia tarraconense. Hi ha en ella hermosas epopeyas ab ocasió de las lluytas ab los franchs y ls alarbs; es Catalunya dels primers territoris que espolsan lo jou sarrahí; constitueixen realms cristians y ajud als reys castellans pera vencer als muslims; se desprén ben aviat lo poble del poder feudal; admet avans que en altres regnes lo bras popular en las Cortes; y porta sos guerrers y sas naus lluny de la Peninsula pera omplenarlos de gloria.

No hi falta tampoch unitat de cultura. Sabis ilustres han demostrat la existencia; a través los sigles, d un pensar comú catalá. En totas las manifestacions de nostra vida intelectual s hi descubreix una característica catalana, reveladora d una cultura propia.

Aquest sentiment de nacionalitat, que es l anima dels pobles, Catalunya l te, lo sent com se senten los moviments de l anima pera obrar, pera guiar-se per si mateix, pera engrandirse, pera treballar per son millorament; pera conquerir un lloch en la historia dels pobles cults, pera contribuir a la regeneració d Espanya, y aspira a que tenint individualitat historica pugavivre ab certa personalitat en totas las manifestacions d ella, sense imposicions que privin las expansions de sa vida particular, expansions que no contrariaran las direccions de la vida social d altrás regions espanyolas. Fa constar, després, que aquest concepte, en lo terrer de la ciencia, no conduheix al separatisme. Dir que las nacions tenen, com dret natural, lo de possehir un govern propi, no es lo mateix que dir que deguin viure separadas.

Desenrotlla, a continuació, l programa de las aspiracions del catalanisme, perfectament sintetisat en las bases aprobadas en la Asamblea de Manresa de 1892; explica lo que es la Unió Catalanista, y fa un estudi detingut d una altra mena de catalanisme que n dio moderat. Los que l professan, son en general catalanistas per sentiment; per l amor a Catalunya que senten se mouhen a defensar sa injuriada llengua, a delirse davant dels productes del seu art, al entusiasme per las glorias de sa historia, a enorgullirse per l expansion de la seva industria, y a proclamar la necessitat de la conservació del seu dret; pero no s ataleyan de sa vida política.

Acaba l escriptor son treball manifestant que l regionalisme catalá s presenta com doctrina ab carácter propi, la que encertada ó no, te dret al respecte de part dels que no volen discutir; a la propaganda pera portar adhesions a la mateixa; a son exámen per los que creuhen que deu analisarse tota idea nova; a la discussió pera depurar sa veritat; y a la admissió en las lleys més ó menys gradualment realisada, si arriba a obtindre l favor de la opinió pública, Diu que l catalanis-

me ofereix a Espanya un plan de reconstitució, dintre del que hi caben totas las nacionalitats espanyolas, y a las que regoneix lo mateix dret que pera si demana.

«Pot aquesta reorganización ésser regeneradora pera Espanya y probarla es aspiración noble y generosa. Mal aconsellat estaria qui, volgientla comprimir, pogués donar lloch a lo que succeheix ab tota forsa d expansion sense válvula d esbargiment, no son las ideas que s volen ofegar las que moren: si son erradas, es la discussió lo que las torna al torres»

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del día 22 de Juny de 1897 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m.	757	69	0'0	6'9	Ras	
3 t.	757	67				

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS classe	can
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m.	Sol. 41	45	30	S.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 30		27			1'4

En la última conferencia telegráfica internacional, s han acordat varias reformas, en lo Reglament y en las tarifas, que comensarán a regir desde primer de Juliol próxim.

Las que afectan més directament al públich, las anirém donant a coneixer, a mida que las vagin fent públicas la Direcció General. Per ara se sab que, los telégramas pera l extranger, sufreixen un recárrech de la equivalencia de la pesseta al franch. Pera aquesta equivalencia, regirá una cantitat fixa, durant tres mesos, prenent per base lo curs mitj del cambi del franch, en lo trimestre anterior. Pera ls mesos de Juliol, Agost y Septiembre, s ha fixat lo valor del franch en pessetas 1'29 y per tant, l import d un telégrama, durant dits tres mesos, será la tasa actual multiplicada per 1'29, més los céntims que faltin pera arribar a zero. En los telégramas pera fora d Enropa se concedeixen cinch xifras pera cada paraula per compte de tres y quinze caràcters ó lletres per compte de deu, que es lo que venia regint.

Demá dia de Sant Joan la Companyia Reusense de Tranvías disposará que a més dels trens ordinaris surtin dos de Reus un a las 6'44 del matí y altre a las 3'10 de la tarde, y de Salou un a las 7'40 de la nit.

La Direcció general de Contribucions indirectas ha resolt que Tortosa, pera ls efectos del cupo de consums, sia assimilada a las poblacions de Galicia, Asturias, Canarias y demés termes municipals cual població estigui diseminada en grupos, parroquias, consells y aldeas, de modo que per compte de tributar per una població de 24.000 habitants, sols ho farà per lo tipo del casco, que es lo núcleo principal ó sia per lo número d habitants que puji l cens que ha de ferse en breu, que no arribará, de molt, a 12.000 habitants.

Una de las ventatjas inmediatas d aquesta rebaixa consisteix en que s podrá tributar per la tarifa tercera, mentres que fins ara s ha vingut fent per la cuarta.

Desde l primer de Juliol próxim se transformará en patent la cuota trimestral que satisfán los carruatjes de lujo, sian ó no propis ó llogats.

Lo recandat en lo dia d abir en la Administració de Consums per diferents especies, puja la cantitat de pessetas 968'34.

Si s reunixen sufficient número de senyors regidors aquesta nit celebrará sessió de primera convocatori l Excm Ajuntament.

Ha sigut nombrat Alcalde de R. O. de la ciutat de Tortosa nostre particular amic y company en la premsa, D. Agustí Monner. Nostra enhorabona.

Las hermosas y vehinas platjas de Salou prompte tornarán a presentar la animació de la temporada de bany, puig es sabut que no tothom te proa paciencia pera arribar al dia de Sant Cristófol sense haver besat las ayguas de la tranquila y pacífica platja.

Fa tres dias ab avuy, que en lo rellojje del temps s hi marca l istiu, es lo dia de la festa de Sant Joan.

Los días donchs, ja no creixerán més, pero potser puji la calor de bona manera y convè posarnos tot lo frescos possible.

Apesar de que 'ls dies aniràn escursantse d'aquesta fetxa en endevant, fins lo dia 29 lo sol no's posarà hasta dos cuarts de vuyt y vuyt minuts del vespre.

Tenim entès que la Direcció general de comunicacions ha concedit permís para instalar en aqueixa ciutat una xarxa telefónica en benefici dels senyors Advocats, Notaris, Actuaris y Procuradors que 'ls comunicari ab lo Jutjat d'Instrucció y Registré de la propietat.

També ha donat autorisació para que funcionin ab servey limitat las xarxas telefónicas que uneixen aquesta ciutat ab las vilas de Riudoms y Borjas del Camp, las quals dintre breus dias s'obrirán al públich.

Pero aquella Direcció que aparentment tant se desvetilla para servirnos, fa tres anys que de un projecte para instalar una xarxa general local, y ab aixó, per conveniencia no hi dona.

Es tot lo que podem agrahirli, puig aixís nos estalvia 'l gasto d'instalació.

En l'hortet «La Verbena», situat en lo camí de Salou, aquesta nit s'hi donará ball, éstant adornat é il·luminat profusament.

Agrahim la invitació que hem rebut para assistirhi.

Llegim en nostre apreciat company lo *Diario del Comercio* de Tarragona:

«La Sala de segona d' aquesta Audiencia provincial ha dictat sentencia en la causa instruhida á instancia de D. Miquel Saludes contra nostre estimat director D. Joseph M. Boronat Meseguer, absovent á aquest ab tota classe de pronunciaments favorables para 'l mateix.

No per ésser esperada, deixem d' agrahir als il·lustrats y probos magistrats senyors Gómez, López y Martín, firmants de la sentencia, aquest acte de justicia, que constitueix á la vegada un triomf més de la serie que porta obtinguts lo notable juriconsult don Joseph de Rovira, distingit amic nostre y defensor del senyor Boronat, á qui com á aquest preguem que agregui á nostra felicitació á las moltas rebudas durant lo dia d'ahir per lo desenllás satisfactori de dit procés.»

Celebrém que hagi recaygut aquest fallo absolutori, y enviém á nostre estimat company en la premsa don Joseph M. Boronat y á la redacció del *Diario* nostra més coral enhorabona.

SECCIO OFICIAL

Societat Manicomi de Reus

Havent de procedirse á la construcció dels edificis de que ha de constar lo Manicomi, s'invita als que desitjin pendre part en las subastas de tots ó d'alguns dels pabellons, se serveixin presentar las proposicions en la forma que indica 'l plech de condicions económich-facultativas en lo domicili de D. Emili Briandó y Planas desde 'l dia d'avuy 20 del actual fins lo dia 5 de Juliol próxim.

Los pllassos, pressupostos y plech de condicions estarán de manifest durant dit pllasso, en casa del senyor Arquitecte D. Pere Cassellas y Tarrats de 8 á 11 del mati.

Reus 20 Juny 1897.—Lo President, Pau Font de Rubinat.

Registre civil

desl dias 19 20 y 21 de Juny de 1897

Naiements

Teresa Leor Voltas, de Joan y Teresa.—Joseph Ferré Mercadé, de Joseph y Teresa.—Matias Pino Masallas, de Joseph y Mariana.—Pilar Jordana Salvat, de Sebastiá y Narcisa.—Teresa Jordana Salvat, de Sebastiá y Narcisa.—Emili Sardá Penas, de Pere y Raimunda.—Ramón Cañellas Solé, de Anton y Teresa.—Francisca Giol Sugrañes, de Joseph y Maria.—Josepha Badía Aimami, de Joseph y Maria.

Matrimonis

Cándido Pons Arnal, ab Rosa Vilella Fontdevila.—Ramón Artal Sentís, ab Carme Aleu Brú.—Anton Peris Solé, ab Rosa Piñol Grau.

Detuncions

Joseph M. Simó Juncosa, 56 anys, S. Elias, 2.—Rosa Llauredó Carbonell, 3 anys, S. Jaume, 5.—Francisco Ascencio Palomar, 1 mes, Amargura, 32.—Hipólit Busquets Fonts, 29 anys, Donotea, 5.

Matadero Público
Bestiars sacrificats para 'l consum en lo dia d'ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Cts.
Bous			
Badellas	3	421'400	84'28
Bens	48	687'1	137'40
Cabrits	2	12 800	2'56
Tocinos	9	521'500	114'73
			338'97
Desputillas de bestiar de llana y pel			19'75
Total adeudo			358'72

SECCIO RELIGIOSA

Sant d'avuy.—Sant Joan.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)

Demá, dijous, festivitad de S. Joan Batista, Titular d' aquesta parroquia, se celebrará un solemne ofici á dos cuarts de deu, ab acompañament d' armonium per las Religiosas d' aquest convent, sent 'l orador sagrat lo Rvnt. P. Narcis Sitja, superior del Colegi de la Sagrada Familia. Lo divendres á las 8 també se cantará un ofici en obsequi al Sagrat Cor de Jesús.

Administracio del Santuari de Nostra Senyora de Misericordia

Se participa als devots de la Verge y al públich en general que s'han posat á la venda las novas estampas litográficas il·luminadas de Nostra Senyora de Misericordia y son camarí, en lo mateix Santuari y en las tendas de la Viuda Puig y Viuda Sanromá. Solas se venen al preu de 2 50 pessetas y ab cristall y marchaurat á 10'50 y 12'50 segons los temanyes.

Sant de demá.—Sant Joan Baptista.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 20

De Bilbao y esc. en 28 dias, v. «Cabo Peñas», de 1.213 ts., ab varis efectes, consignat á D. Marián Peres. De Torredembarra en 2 horas, l. «Enrique», de 34 ts., ab carregament de vi, consignat á don J. Mallo. De San Carlos en un dia, l. «Joven Pepe», de 18 ts., ab carregament de sal, consignat á don J. Mallo. De Barcelona en 7 horas, v. «Pinzón», de 535 toneladas, ab tránzit, consignat als senyors Mac Andrews y companyia.

De Génova y escalas en 7 dias, v. italiá «Unione», ab bocoy's buyts, consignat als senyors Caseco y Terré.

Despatcadas

Pera Marsella y escalas v. «Cabo Peñas» ab carga general.

Entradas del dia 21

De Cette en 33 horas, v. «Amalia», de 242 ts., ab bocoy's buyts, consignat á la senyora Viuda de P. Ferrer y Mary. De San Fernando en 15 dias, l. «Nuevo Invencible», de 26 ts., ab carregament de tunyina, consignat á don Joseph Maria Ricomá.

Despatcadas

Pera Cette, vapor «Amalia», ab carga general. Pera La Habana y esc. corb. «Habana», ab carregament de vi. Pera Génova, v. «Unione», ab carga general. Pera Liverpool, v. «Pinzón», ab carga general.

BARCOS A LA CARGA

Dimecres 23

Pera Génova y Liorna v. «Jativa», que despatxa D. Anton Mas y March. Pera Gotheaburgo, Copenhague, Stockolmo, Cristiania, Bergen, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundswall, Stettin, Danzig, Koeninsbeog, Libau, Riga y demás ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemania y Russia, v. snech «Adolph Meyer», que despatxan los Srs. Boada germans. Pera Liverpool v. «Cecilia», son agent D. Modest Fenech.

Dijous 24

Pera Niza y ports del Baltich v. «Dagmar», consignataris Srs. Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary. Pera Bilbao y esc. v. «Cabo Quejo», consignatari D. Marián Peres. Pera Bilbao y esc. (fent la de Paebia) v. «Carmen» que despatxan los Srs. Fills de B. Lopez. Pera Cette y Marsella v. «Cabo San Antonio», consignatari D. Marián Peres.

Divendres 25

Pera Glasgow v. «Colón», consignataris Srs. Mac-Andrews y C. Pera Valencia v. «Cerbantes», son agent, D. Joseph M. Ricomá.

Dissapte 26

Pera Hamburgo v. «Velarde», consignataris senyors Mac-Andrews y C.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA ANNA, 28.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	66 02	Fransas	17 16
Exterior	83 02	Colonias	
Amortizable	79 25	Cubas 1886	97 12
Aduanas	96 85	Cubas 1890	80 75
Norts	23 30	Obs. 6 0/0 Fransa	95 50
Exterior París	64 56	Obs. 3 0/0 »	52 10
París	29 70	Londres	32 75

Se reben ordres de Bolsá para Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa, facilitats per corredors de comers D. Joan V. llés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Vallduvi.

Londres	90 d/f.	00'00 diner	8 d/v.	00'00
París	8 d/v.	00'00	Marsella	00'00

VALORS LOCALS DINER PAPER OPER.

	0/10	0/10	0/10
Gas Reusense		850	0
Industrial Harinera		600	0
Banch de Reus		500	0
Manufacturera de Algodon		100	0
C. Reusense de Tranvias			415
privilegiadas al 5 per cent.			

Bibliografia

Colecció Selecta Catalana

S'ha publicat lo primer volum d' aquesta biblioteca de la terra, titulat «Quadros» y original del festiu y reputat escriptor N. Emili Vilanova.

L' exemplar consta de 116 planas y 's vent al preu de dos rals en la administració d' aquest periódich.

Patria y Región

La obra del notable escriptor regionalista gallego en Salvador Golpe, «Patria y Región», se troba de venda en aquesta Administració, al preu de 3 pessetas 'l exemplar.

ANUNTS PARTICULARS

Traspàs

Se traspassa la relleteria de la Plassa de Prim, núm. 7.

TELEGRAMAS

Madrid 22

Avuy s'ha dit que 'l Govern havia rebut una nota diplomática de Washington, espressant, en tó cortés, la necessitat de variar de política á Cuba y d' acabar prompte la guerra.

—En la font de la Teja, Madrid, hi ha hagut una baralla entre militars y paysans, resultant, segons se diu, algún mort y varis ferits.

—Cartas de la Habana que s'han rebut á Madrid diuhen que las reclamaciones de totas classes per danys y perjudicis causats als subdits americans, que ha formulat lo Govern de Washinhton, devant nostre ministre plenipotenciari, importan de 280 á 290 milions de pessetas.

Las obligaciones pendants de pago en la isla á la fetxa del principi d' aquest mes, no baixan de la important suma de 230 á 240 milions de pessetas.

La miseria dels camps y dels petits poblats, segons diuhen aquestas cartas comensan á sentirse ab intensitat en las poblacions importants, fins 'l extrem de que la vida s'fa á cada moment més difícil.

—Telegrafian de Bilbao que en lo poble de la Puerta s'ha suicidat un individuo que patia una malaltia crónica

Pera aixó emplea un cartutó de dinamita que 'l colocá sota del coixí del llit.

L' infelís quedá completament trinxat.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

Lo próxim dissapte 26 del corrent debutará la companyia catalana de Romea ab 'l aplaudit drama dels senyors D. Lluís Quer y D. Bonaventura Senromá

L'HOSTAL DE LA COIXA

Las condiciones d' abono y preas s' anunciarán per programa y cartells.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona
 5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y 3.ª
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
 12:14 t. mercancías, segunda y tercera.
 1:57 t. correo (per Vilanova).
 De Barcelona a Reus
 5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilanova).
 15:8 t. per id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).
 De Reus a Mora
 9:33 m. — 1:04 t. — 3:10 t. — 7:19 y 9:57 nit.
 De Mora a Reus
 4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.
 De Reus a Tarragona
 8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.
 De Tarragona a Reus
 7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus a Lleyda
 8:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda a Reus
 5:50 m. — 3:50 t.

De Reus a Vimbodí
 1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí a Reus
 9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona a Valencia
 9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia a Tarragona
 11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-BEUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS:

De Tarragona,	8:30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	8:30 m.
De id. directe	10:30 t.
De id. id.	1:30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
 De Lleyda y Huesca 7:30 n.
 NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten de aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.
 Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona a las 5:00 m.
 Pera id. a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
 Pera id. id. (per idem) a las 2:00 t.
 Pera Tarragona, directe a las 7:00 n.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarragona y las líneas a las 8:00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 1:00 t.
 Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.
 NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que se deposita en los buzones després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde el dia 1 de Octubre de 1896.
 Sortidas de Reus: 4:10, 9:06 matí; 2:32 y 5:43 tarde.
 Sortidas de Salou: 4:56, 10:46 matí; 5:10 tarde y 7 nit.
 Las horas se regeixen per lo meridí de Madrid.

La Perla del Cantábrich

SIDRA CHAMPAGNE

ELABORADA PER
MAXIMO MARTINEZ
 (S. EN C.)
 GIJON (Asturias)

Exportació a tots los païssos

MEDALLA D'OR en la Exposició de Lugo, 1896

Los que desitgin conèixer aquesta Casa deuen dirigirse a don Máximo Martínez, a Gijón, qui envia notas de preus y contesta a las indicaciones y preguntas que li fassin los senyors comerciants y particulars.

SOFRE GRÍS DE BIABAUX

MINERAL FRANCÉS

Premiat en las Exposiciones Universals e Internacionals

AVIGNON, 1890.-LYON, 1894.-BORDEAUX 1895

Destructió radical de las malalties de la Vinya, Oidium, Mildiu, Black-Rot, Rot, Blane, Anthracosis, etc., y contra las Formigas, Pugó, Orugas y altres insectes.

Lo comprador deu, donchs, exigir, a fi de no ser enganyat, la marca **EL VOLCAN**, de la **Compañia Biabaux, estampada entots los sachos**

Representants: **Senyor Joan Vilolla y Companyia y Joseph Gambus y Anguera, Vilá (Bou) 12.-REUS.**

Testro Fortuny

Las condiciones de abono y preus a concederán per programa y cartilla.

L'HOSPITAL DE LA COIXA

Diversiones públicas